

Suvestinė redakcija nuo 2022-09-29

Nutarimas paskelbtas: TAR 2017-06-29, i. k. 2017-10989

LIETUVOS BANKO VALDYBA

NUTARIMAS

DĖL EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBIŲ NARIŲ TAIKOMŲ MAKROPRUDENCINĖS POLITIKOS PRIEMONIŲ PRIPAŽINIMO BEI ABIPUSIO TAIKymo IR LIETUVOS BANKO TAIKOMŲ MAKROPRUDENCINĖS POLITIKOS PRIEMONIŲ TARPTAUTINIO POVEIKIO VERTINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2017 m. birželio 28 d. Nr. 03-92
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 7 punktu, 4 dalimi ir įgyvendindama 2015 m. gruodžio 15 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendaciją ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL 2016 C 97, p. 9), Lietuvos banko valdyba **n u t a r i a**:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

Patvirtinti Europos Sąjungos valstybių narių taikomų makroprudencinės politikos priemonių pripažinimo bei abipusio taikymo ir Lietuvos banko taikomų makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo taisykles (pridedama).

Valdybos pirmininko pavaduotojas,
pavaduojantis Valdybos pirmininką

Raimondas Kuodis

**EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBIŲ NARIŲ TAIKOMŲ MAKROPRUDENCINĖS
POLITIKOS PRIEMONIŲ PRIPAŽINIMO BEI ABIPUSIO TAIKymo IR LIETUVOS
BANKO TAIKOMŲ MAKROPRUDENCINĖS POLITIKOS PRIEMONIŲ
TARPTAUTINIO POVEIKIO VERTINIMO TAIŠYKLĖS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Europos Sąjungos valstybių narių taikomų makroprudencinės politikos priemonių pripažinimo bei abipusio taikymo ir Lietuvos banko taikomų makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo taisyklių (toliau – Taisyklės) tikslas – apibrėžti ir įtvirtinti Europos Sąjungos (ES) valstybių narių taikomų makroprudencinės politikos priemonių (toliau – Priemonė) pripažinimo ir abipusio taikymo principus bei tvarką, kai jas pripažinti rekomenduoja Europos sisteminės rizikos valdyba (ESRV), taip pat įtvirtinti nacionalinių makroprudencinės politikos priemonių (toliau – Nacionalinė priemonė) tarptautinio poveikio vertinimą.

2. Taisyklės taikomos Lietuvos banko suteiktą licenciją turintiems bankams ir centrinėms kredito unijoms arba pagal ESRV rekomendacijos ESRV/2015/2 dalinio pakeitimo dėl konkrečios Priemonės pripažinimo ir abipusio taikymo (toliau – Finansinių paslaugų teikėjai) nuorodas.

3. Taisyklės, išskyrus IV ir V skyriaus nuostatas, netaikomos Priemonėms, dėl kurių ES teisė jau numato privalomąjį pripažinimą.

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **abipusiškumas** – susitarimas, pagal kurį atitinkama institucija vienoje jurisdikcijoje taiko tokią pačią arba panašią Priemonę, kurią nustatė ir aktyvavo kitos jurisdikcijos atitinkama institucija toje jurisdikcijoje tokią pačią riziką patiriantiems bet kuriems Finansinių paslaugų teikėjams;

4.2. **aktyvavimas** – Priemonės taikymas nacionaliniu lygiu;

4.3. **atitinkama institucija** – institucija, kuriai pavesta priimti ir (arba) aktyvuoti Priemones, kaip nurodyta 2015 m. gruodžio 15 d. ESRV rekomendacijoje ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL 2016 C 97, p. 9);

4.4. **Nacionalinė priemonė** – bet kuri priemonė, kuri užkerta kelią ir sumažina sisteminę riziką, kaip apibūdinta Reglamento (ES) Nr. 1092/2010 2 straipsnio c punkte, ir kurią pagal ES arba nacionalinę teisę priima ir aktyvuoja Lietuvos bankas;

4.5. **Panaši priemonė** – tai bet kuri panaši Lietuvos Respublikos teisės aktuose reglamentuojama makroprudencinės politikos priemonė, kuri užkerta kelią ir sumažina sisteminę riziką, kaip apibūdinta Reglamento (ES) Nr. 1092/2010 2 straipsnio c punkte, ir kurios poveikis yra panašiausias į Priemonės, kurią rekomenduoja pripažinti ir abipusiškai taikyti ESRV Rekomendacijos ESRV/2015/2 daliniame pakeitime, poveikį;

4.6. **Priemonė** – bet kuri priemonė, kuri užkerta kelią ir sumažina sisteminę riziką, kaip apibūdinta 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1092/2010 dėl Europos Sąjungos finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūros ir Europos

sisteminės rizikos valdybos įsteigimo (OL 2010 L 331, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1092/2010) 2 straipsnio c punkte, ir kurią atitinkama institucija priima arba aktyvuoja pagal ES arba nacionalinę teisę;

4.7. **priėmimas** – atitinkamos institucijos priimtas sprendimas dėl Priemonės nustatymo, abipusio taikymo arba dalinio pakeitimo;

4.7¹. principas *de minimis* – atitinkamos institucijos savo jurisdikcijoje gali individualiam Finansinių paslaugų teikėjui netaikyti tam tikros pripažintos makroprudencinės politikos priemonės, jei šis Finansinių paslaugų teikėjas turi nereikšmingas nustatytos makroprudencinės rizikos pozicijas jurisdikcijoje, kurioje atitinkama aktyvuojanti institucija taiko susijusią makroprudencinės politikos priemonę;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

4.8. **privalomasis pripažinimas** – privalomas atitinkamos institucijos priimtos Priemonės pripažinimas, kaip nustatyta 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL 2013 L 176, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 575/2013) 124 straipsnio 5 dalyje ir 164 straipsnio 7 dalyje, ir privalomas anticiklinio kapitalo rezervo pripažinimas, jeigu jis yra mažesnis nei riba, iki kurios taikomas privalomasis pripažinimas;

4.8¹. reikšmingumo riba – kiekybinė riba, žemiau kurios konkretaus finansinių paslaugų teikėjo nustatytos makroprudencinės rizikos pozicija jurisdikcijoje, kurioje atitinkama aktyvuojanti institucija taiko makroprudencinės politikos priemonę, gali būti laikoma nereikšminga;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

4.9. **Rekomendacijos ESRV/2015/2 dalinis pakeitimas** – 2015 m. gruodžio 15 d. ESRV rekomendacijos ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL 2016 C 97, p. 9) pakeitimas ir papildymas rekomendacija pripažinti ir abipusiškai taikyti atitinkamos institucijos priimtą Priemonę arba šios rekomendacijos pakeitimas;

4.10. kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Reglamente (ES) Nr. 575/2013 ir kituose ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

II SKYRIUS ES VALSTYBIŲ NARIŲ TAIKOMŲ PRIEMONIŲ PRIPAŽINIMAS IR ABIPUSIS TAIKYMAS

5. Lietuvos bankas, nepriimdamas jokių papildomų teisės aktų, pripažįsta ir abipusiškai taiko visas atitinkamų institucijų priimtas Priemones, kurias ESRV rekomendavo abipusiškai taikyti Rekomendacijos ESRV/2015/2 daliniame pakeitime, išskyrus atvejus, nurodytus Taisyklių 7 punkte ir III skyriuje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

6. Lietuvos bankas pripažįsta atitinkamų institucijų priimtą Priemonę ir pradeda ją abipusiškai taikyti po trijų mėnesių nuo Rekomendacijos ESRV/2015/2 dalinio pakeitimo

paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (toliau – Oficialusis leidinys) dienos, jeigu jame nėra nurodomas kitoks Priemonės pripažinimo ir abipusio taikymo terminas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

7. Jeigu Lietuvos bankas nustato, kad pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus negalima įgyvendinti tokios pačios atitinkamos institucijos priimtoms ir taikomos Priemonės, kurią ESRV rekomenduoja pripažinti ir abipusiškai taikyti, Lietuvos bankas konsultuojasi su ESRV dėl taikymo tokios Panašios priemonės, kurią galima įgyvendinti pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus ir kurios poveikis būtų panašiausias į aktyvuojančios institucijos įgyvendinamą Priemonę.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

8. Taisyklių 7 punkte nustatytu atveju Lietuvos banko valdybos nutarimu priimamas sprendimas taikyti Panašią priemonę, taip įgyvendinant rekomendaciją pripažinti ir abipusiškai taikyti Priemonę, kurios nereglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai, ir ši Panaši priemonė pradedama taikyti po trijų mėnesių nuo Rekomendacijos ESRV/2015/2 dalinio pakeitimo paskelbimo Oficialiajame leidinyje dienos, jeigu jame nėra nurodomas kitoks Priemonės pripažinimo ir Panašios priemonės taikymo terminas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

9. Lietuvos bankas pripažintą atitinkamų institucijų priimtą Priemonę abipusiškai taiko ta apimtimi ir tiems subjektams, kaip nurodyta Rekomendacijos ESRV/2015/2 daliniame pakeitime dėl šios Priemonės pripažinimo ir abipusio taikymo, išskyrus atvejus, nurodytus Taisyklių III skyriuje.

9¹. Nepriimdamas papildomų sprendimų, Lietuvos bankas netaiko pripažintos atitinkamos institucijos priimtoms Priemonės tiems Finansinių paslaugų teikėjams, kurių atitinkamos pozicijos jurisdikcijoje, kurioje atitinkama institucija taiko Priemonę, nevirsija mažesnio iš šių dydžių:

9.1¹. 50 mln. Eur arba;

9.2¹. Rekomendacijos ESRV/2015/2 daliniame pakeitime nurodytos konkrečiai Priemonei atitinkamos institucijos nustatytos reikšmingumo ribos.

TAR pastaba. Taisyklių 9¹ punktas taikomas abipusiškai pripažįstant atitinkamų institucijų priimtas Priemones, kurias ESRV rekomendavo abipusiškai taikyti Rekomendacijos ESRV/2015/2 daliniuose pakeitimuose, atliktuose po 2021 m. sausio 1 d.

Papildyta punktu:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

III SKYRIUS PRINCIPO DE MINIMIS TAIKYMAS

10. Lietuvos banko valdyba gali priimti sprendimą nepripažinti ir netaikyti arba pripažinti, bet netaikyti arba taikyti tik iš dalies ESRV rekomenduojamą pripažinti ir abipusiškai taikyti Priemonę, jeigu Finansinių paslaugų teikėjų atitinkamos pozicijos jurisdikcijoje, kurioje atitinkama institucija taiko Priemonę, viršija Taisyklių 9¹ punkte numatytus dydžius, tačiau Lietuvos bankas nustato, kad Finansinių paslaugų teikėjų makroprudencinės rizikos pozicijos jurisdikcijoje, kurioje atitinkama institucija taiko Priemonę, nekelia rizikos stabiliam konkrečiam Finansinių paslaugų teikėjo ir finansų sistemos veikimui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

10¹. Lietuvos banko valdyba gali priimti sprendimą taikyti pripažintą ESRV rekomenduojamą pripažinti ir abipusiškai taikyti Priemonę, kai Finansinių paslaugų teikėjų atitinkamos pozicijos jurisdikcijoje, kurioje atitinkama institucija taiko Priemonę, yra mažesnės nei Taisyklių 9¹ punkte numatyti dydžiai, tačiau Lietuvos bankas nustato, kad Finansinių paslaugų teikėjų makroprudencinės rizikos pozicijos jurisdikcijoje, kurioje atitinkama institucija taiko Priemonę, kelia riziką stabiliam konkrečiam Finansinių paslaugų teikėjo ir finansų sistemos veikimui.

Papildyta punktu:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

11. Lietuvos bankas, vertindamas, ar Finansinių paslaugų teikėjai turi nereikšmingas rizikos pozicijas jurisdikcijoje, kurioje atitinkama institucija taiko Priemonę, remiasi Rekomendacijos ESRV/2015/2 daliniame pakeitime nurodyta informacija apie tai, ką rekomenduojama laikyti nereikšmingomis rizikos pozicijomis, arba vertinimo kriterijus parenka savo nuožiūra.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

12. Lietuvos banko valdyba priima Taisyklių 10 arba 10¹ punktuose minimą sprendimą ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo Rekomendacijos ESRV/2015/2 dalinio pakeitimo paskelbimo Oficialiajame leidinyje dienos, jeigu jame nėra nurodomas kitoks Priemonės pripažinimo ir abipusio taikymo terminas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

13. Lietuvos banko valdybai priėmus Taisyklių 10 punkte minimą sprendimą ir Taisyklių 9¹ punkte numatytais atvejais Lietuvos bankas apie tokią taikomą išimtį praneša ESRV rekomendacijoje ESRV/2015/2 nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

14. Lietuvos banko valdybai priėmus Taisyklių 10 punkte minimą sprendimą ir Taisyklių 9¹ punkte numatytais atvejais Lietuvos bankas stebi, ar neatsirado poreikio šią Priemonę pripažinti ir abipusiškai taikyti, ir, jeigu toks poreikis atsirado, dėl Priemonės taikymo priima atskirą nutarimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

15. Taikydamas Taisyklių 9¹ ir 10 punktuose nustatytas išimtis (principą *de minimis*), Lietuvos bankas kartą per metus, kaip nurodyta Taisyklių V skyriuje, įvertina, ar Finansinių paslaugų teikėjai nepakeitė savo veiklos taip, kad išvengtų jurisdikcijos, kurioje atitinkama institucija taiko Priemonę, reglamentavimo, ir prireikus ištaiso šias reglamentavimo spragas, pripažindamas ir abipusiškai taikydamas atitinkamos institucijos taikomą Priemonę.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

15¹. Lietuvos bankas praneša ESRV apie pripažintas ir abipusiškai taikomas kitų

atitinkamų institucijų priimtas Priemonės ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo abipusio taikymo pradžios ESRV rekomendacijoje ESRV/2015/2 nustatyta tvarka.

Papildyta punktu:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

IV SKYRIUS

PRANEŠIMAS APIE KITŲ ATITINKAMŲ INSTITUCIJŲ PRIEMONIŲ ABIPUSIŠKUMĄ

16. Lietuvos bankas paskelbia pripažintų ir abipusiškai taikomų atitinkamų institucijų priimtų Priemonių sąrašą Lietuvos banko interneto svetainėje ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo ESRV rekomendacijos pripažinti Priemonę paskelbimo Oficialiajame leidinyje dienos, jeigu Rekomendacijos ESRV/2015/2 daliniame pakeitime nėra nurodomas kitoks Priemonės įgyvendinimo terminas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

17. Lietuvos bankas paskelbia pripažintų atitinkamos institucijos priimtų Priemonių, kurių nereglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai, sąrašą, kartu nurodydamas taikomą Panašią priemonę, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo Rekomendacijos ESRV/2015/2 dalinio pakeitimo paskelbimo Oficialiajame leidinyje dienos, jeigu šiame rekomendacijos daliniame pakeitime nėra nurodomas kitoks Panašios priemonės įgyvendinimo terminas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

18. Lietuvos bankas raštu informuoja suinteresuotuosius Finansinių paslaugų teikėjus apie būtinybę taikyti pripažintą atitinkamos institucijos taikomą Priemonę ir apie pripažintą atitinkamos institucijos priimtą Priemonę, kurios nereglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai, ir būtinybę taikyti Panašią priemonę ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo ESRV rekomendacijos pripažinti Priemonę paskelbimo Oficialiajame leidinyje dienos, jeigu Rekomendacijos ESRV/2015/2 daliniame pakeitime nėra nurodomas kitoks Priemonės įgyvendinimo terminas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

19. Lietuvos bankas, informuodamas suinteresuotus Finansinių paslaugų teikėjus apie būtinybę taikyti pripažintas Priemones, pranešime nurodo Priemonių taikymo objektą, atskaitingus subjektus ir Priemonių taikymo apimtį.

20. Jeigu Lietuvos banko valdyba priima bet kurį iš sprendimų, nurodytų Taisyklių III skyriuje, Lietuvos bankas apie tai raštu informuoja suinteresuotuosius Finansinių paslaugų teikėjus ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo rekomendacijos pripažinti Priemonę paskelbimo Oficialiajame leidinyje dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

V SKYRIUS

PRANEŠIMAS IR ABIPUSIŠKUMO PRAŠYMAS DĖL NACIONALINIŲ PRIEMONIŲ BEI NACIONALINIŲ PRIEMONIŲ TARPTAUTINIO POVEIKIO VERTINIMAS

21. Lietuvos bankas, prieš priimdamas arba pakeisdamas Nacionalinę priemonę, įvertina galimą tarptautinį jos įgyvendinimo poveikį.

22. Lietuvos bankas kartą per metus ir ne vėliau kaip iki metų pabaigos įvertina faktinį priimtų Nacionalinių priemonių tarptautinį poveikį.

23. Naujų Nacionalinių priemonių bei Nacionalinių priemonių, taikytų dar iki Taisyklių įsigaliojimo dienos, įgyvendinimo ir tarptautinio poveikio vertinimo tvarka nustatoma atsižvelgiant į ESRV rekomendacijoje ESRV/2015/2 pateiktus reikalavimus.

24. Lietuvos bankas, priėmęs Nacionalinę priemonę, ne vėliau kaip per dvi savaites nuo jos priėmimo apie tai praneša ESRV, į šį pranešimą įtraukdamas priimtos Nacionalinės priemonės įgyvendinimo tarptautinio poveikio vertinimą.

25. Jeigu Lietuvos bankas nustato, kad kitų valstybių narių abipusiškumas reikalingas po Taisyklių įsigaliojimo priimtos Nacionalinės priemonės veiksmingumui užtikrinti, jis pateikia abipusiškumo prašymą ESRV kartu su pranešimu apie priimtą Nacionalinę priemonę ir su jos įgyvendinimo tarptautinio poveikio vertinimu.

26. Jeigu Lietuvos bankas nustato, kad kitų valstybių narių abipusiškumas reikalingas iki Taisyklių įsigaliojimo priimtos Nacionalinės priemonės veiksmingam veikimui užtikrinti, jis pateikia abipusiškumo prašymą ESRV kartu su jos įgyvendinimo tarptautinio poveikio vertinimu.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-133](#), 2022-09-20, paskelbta TAR 2022-09-28, i. k. 2022-19591

Dėl Lietuvos banko valdybos 2017 m. birželio 28 d. nutarimo Nr. 03-92 „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių taikomų makroprudencinės politikos priemonių pripažinimo bei abipusio taikymo ir Lietuvos banko taikomų makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo